

В исследовании приняли участие 20 человек. Все — женщины, по возрасту от 20 до 50 лет, стаж работы от 1 года до 5 лет, с высшим образованием (социальным и педагогическим) — 25 %, со средним специальным (социальным и педагогическим) — 50 %, со средним специальным (медицинским) — 25 %.

Высокая степень толерантности была обнаружена у 35 % социальных работников, нормальная — у 20 %, низкая — у 45 %.

При исследовании уровня эмпатии выявлено, что у 25 % работников наблюдается высокий уровень проявления эмпатии, у 75 % — нормальный.

При исследовании взаимосвязи между проявлениями толерантности и уровнем образования выявлено, что высокая толерантность наблюдается у социальных работников с высшим (социальным и педагогическим) и средним специальным (социальным и педагогическим) образованием, низкая — у социальных работников со средним специальным медицинским образованием.

Наивысшую степень проявления толерантности имеют социальные работники, возраст которых составляет от 40 лет и выше, а стаж работы — от 2 лет и более. Низкая степень проявления толерантности у социальных работников, возраст которых составляет от 20 до 29 лет, а стаж работы — от 1 до 2 лет.

У исследуемых с высокой и нормальной степенью толерантности наблюдается тенденция к выбору стратегий «сотрудничества», «компромисса» и «избегания». Социальные работники с низкой степенью толерантности более склонны к выбору стратегии «приспособления». Они стараются не впускать пациентов в собственные чувства и эмоции, а пытаются приспособиться к ним. Такой стиль поведения является малоэффективным, поскольку работа с людьми предполагает живой эмоциональный обмен, а попытки приспособиться, «перетерпеть кого-то» приводят к эмоциональному истощению, что не помогает пациенту, а способствует быстрому выгоранию социального работника.

Анализ взаимосвязи между проявлением толерантности и проявлением агрессии у социальных работников позволил сделать вывод: всем социальным работникам присущи в той или в иной степени проявления агрессии. Социальные работники с высоким уровнем толерантности склонны к таким проявлениям агрессии, как подозрительность и чувство вины. У исследуемых с нормальным и низким уровнем толерантности добавляется вербальная агрессия. Чем выше уровень толерантности, тем меньше проявлений агрессии мы наблюдаем у социальных работников.

Всё вышеизложенное указывает на значимость отбора кандидатов на должность социального работника в психиатрической больнице.

УДК 616-057:159.96

*Кабанцева А. В., Панченко О. А.***

* *Українська інженерно-педагогічна академія (м. Харків);*

** *ДЗ «Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України» (м. Костянтинівка)*

Психологічні чинники медико-психологічного контролю водіїв-професіоналів

Значне збільшення тяжкості наслідків дорожньо-транспортних пригод на автомобільних дорогах України та держав Європи, які, на жаль, скоєні саме українськими професійними водіями, а також те, що ці аварії частіше стали серйознішими та резонансними, з великою кількістю загиб-

лих і постраждалих, свідчить про неефективний механізм контролю стану водія та психологічне забезпечення його професійної діяльності. Особливо викликає занепокоєння недостатня підготовка до екстремальних умов, які визначені характером діяльності.

Метою дослідження стало вивчення індивідуально-психологічних, когнітивних характеристик водіїв-професіоналів.

Загальна кількість обстежених осіб — 142 водіїв-професіоналів. Середній вік — 46 ± 9 років. Середній загальний стаж водіння — $23,9 \pm 10,1$ роки. Середній стаж водіння за спеціальністю — 13,9 роки. Вибірку склали водії Державної служби з надзвичайних ситуацій України, Регіональної станції швидкої медичної допомоги, водії пасажирських транспортних засобів, а також кандидати у водії. Дослідження проводили на базі ДУ «Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України».

Під час обстеження у водіїв виявлені порушення як на когнітивно-пізнавальному рівні, так і на психофізіологічному, а також є певна частина респондентів з дезадаптивними властивостями особистості.

У 77,7 % респондентів визначено порушення оперативної пам'яті. Наведене відхилення перешкоджає збереженню актуальних на момент діяльності відомостей, надбанню та збереженню професійного досвіду, відтворення інформації в умовах жорстко обмеженого часу. У 55,5 % — визначено порушення короткострокової та довгострокової пам'яті, що знижує здатність зберігати всю надбану інформацію, необхідну для здійснення професійної діяльності. 27,7 % респондентів мають зниження обсягу уваги — це перешкоджає здійсненню кількох завдань одночасно. Порушення стійкості та концентрації уваги у 16,6 % — призводить до виснаження, низької продуктивності праці в умовах сильних сторонніх подразників, а також ускладнює зосередження на об'єкті діяльності, порушення переключення уваги (у 11,1 %) спричиняє труднощі у свідомій перебудові уваги з одного об'єкта на інший.

Під час дослідження психофізіологічних процесів у 43,8 % водіїв визначено зниження показників простої зорово-моторної реакції, у 66,6 % — зниження показників швидкості складної зорово-моторної реакції.

Вивчення особистісних властивостей обстежуваних показало, що дезадаптивні характеристики спостерігаються у 36,4 % вибірки. Важливим є той факт, що у 33,3 % від загальної кількості обстежених діагностовані високі показники за шкалою «Брехня», що свідчить про нещирість респондентів, небажання розкривати особливості свого характеру.

Зазначене свідчить, що особи з порушеннями розглянутих психофізіологічних та психологічних особливостей становлять групу ризику і схильні до помилкових дій, що є найбільш актуальним для критичних і аварійних ситуацій. Отже, злгоденним є питання модернізації діючих вітчизняних медичних оглядів до європейських стандартів з обов'язковим урахуванням психологічного аспекту організації останнього.

УДК 159.9.018.4:616.89-008.442.6-057.875

Коваленко І. В., Лемещук М. В.

Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова (м. Вінниця)

Когнітивно-поведінкова психотерапія перфекціонізму у молоді

В процесі розвитку суспільства ідея прагнення до досконалості була одним з рушійних мотивів і регулятивних принципів життя, уявлення про ідеал формували фундамент